

RDEČI PRAPOR

Glasiło jugoslovanske socialne demokracije.

Naročnina za avstro-ogrsko kraje za celo leto 10.40 K, za pol leta 5.20 K, za četrt leta 2.60 K, mesečno 90 vin.; za Nemčijo za celo leto 12 K, za pol leta 6 K, za četrt leta 3 K; za Ameriko za celo leto 14 K, za pol leta 7 K. — Reklamacije so poštne proste. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Inserati. Enostopna petit-vrstica, (širina 72 mm) za izhaja vsako sredo in soboto. enkrat 20 vin., večkrat po dogovoru. Posamezna številka 10 v.

Državni zbor.

V torek so bile božične počitnice končane, državni zbor se je zopet sešel in baron Bienenrth se mu je predstavil s svojim novim ministrstvom. Kakor smo že omenili, je bil programni govor sestavljen iz starih, znanih fraz, ki ne pomenijo v sedanjem položaju ničesar. Izza vsega, kar se je godilo v zadnjih treh letih, izza popolnega neuspeha dveh Bienenrthovih vlad, izza fiaska češko-nemške sprave, izza težav pri sestavljanju novega kabineta in vpricho popolne nejasnosti strankarskih razmer bi bila dolžnost ministrskega predsednika izreči jasno besedo, da bi stranke mogle spoznati, ne le za kakšnimi cilji gre nova vlada, ampak tudi s kakšnimi sredstvi jih hoče doseči. Toda Bienenrth je govoril, oziroma čital mnogo, povedal pa ni tega, kar bi bilo potrebno. Zasedanje državnega zbora se je torej pričelo v popolni temi. Zadovoljni so bili s tem le krščanski socialci, ki potrebujejo kalne vode, če hočejo uspešno ribe loviti.

Sicer se je povsod čutila potreba, da se pride kakorkoli do jasnosti. Mladocéh dr. Fiedler je zaradi tega predlagal, naj se o ministrski izjavi otvori debata. Socialno demokracično stališče je v tem vprašanju pojasnil poslanec

dr. Adler,

ki je dejal: Socialni demokracije čutijo kakor katerakoli druga stranka potrebo, podvreči ostri kritiki postanek in namene vlade. Tudi o pritožbah zaradi ljudskega štetja je razgovor potreben. Ne zdi pa se jim potrebno, da bi se v svrhu te kritike vodila posebna debata o malopomembni izjavi ministrskega predsednika. V vseh parlamentih je navada, da se pri proračunski razpravi govori o politiki vlade. Nam je nujna potreba spraviti proračun čimprej v odsek. Bienenrthova vlada je v vseh svojih preobrazbah živel glavno od tega, da parlament ni imel časa. Socialni demokracije pa tudi v tem nočejo podpirati vlade, temveč bodo vse kar imajo reči, povedali pri proračunski razpravi. Rešiti se ima cela vrsta socialno političnih zakonov in parlament ima zato dovolj razloga varčevati s svojim časom. Ker se socialni demokracije najostreje bojujejo proti politiki te vlade in ker hočejo za to imeti časa, se ne strinjajo

s Fiedlerjevim predlogom, ki bi bil sicer sam po sebi opravičen.

Z večino glasov je bil na to Fiedlerjev predlog odklonjen in se je takoj pričelo prvo čitanje proračuna.

Prvi je govoril nemški radikalec Wolf, ki je nezadovoljen z Bienenrthovo vlado, ker je kljub njegovim ugovorom prišlo vanjo nekoliko slovanskih ministrov. Slovani sicer nimajo mnogo razlogov, da bi bili ponosni na te slovanske ministre. Dva Poljaka sta prišla v kabinet po kravji kupčiji, Čeh Marek pa je bil kratkoma komandiran. Z imenovanjem teh ministrov bi morali biti Slovani veliko bolj nezadovoljni kakor Nemci. Wolfova opozicija je torej komedija.

Potem je govoril neizogibni Bielohlawek. Za njegovo modrost bi bila vsaka beseda odveč.

Izmed socialnih demokratov je prišel prvi do besede češki sodrug dr. Winter. O njegovem zanimivem govoru poročamo posebej.

Vložilo se je več interpelacij zaradi ljudskega štetja, med njimi ena od poslanca Nemca in sodrugov.

Socialna demokracija in vlada.

(Iz proračunskega govora sodruga dr. Wintra).

Tretji Bienenrthov kabinet bo moral računati z najostrejšo opozicijo socialno demokracije zveze. Slišali smo že, da bo jedral v tisti smeri kakor drugi Bienenrthov kabinet. Socialnim demokratom se ne more očitati politika samega zanikanja. Razume se pa samo ob sebi, da ima vsaka opozicija lahko različne stopnje. Če hočejo socialni demokracije proti Bienenrthovi vladi nastopati z najostrejšim načinom opozicije, je razlog v tem, da so se po vsem, kar je Bienenrthova vlada doslej storila, prepričali, da to ni vlada splošne in enake volilne pravice. Tisti, ki so ga poslali sem, so pričakovali od volilne reforme drugačne učinke, nego so se pokazali.

Gospodje, od katerih smo pred kratkim slišali besedo, da je bila splošna volilna pravica za Avstrijo morda nepotrebna, da je pa v sedanjem položaju potrebna za Ogrsko, so pričakovali, da se bodo ljudske množice

potolažile, da pride morda nekoliko reda v parlamentarne razmere, da pa ostane sicer vse pri starem. V tem so se nekoliko zmotili. Učinki splošne volilne pravice so se hoteli izraziti tudi v upravi. Pogostoma se slišijo pritožbe, da prekoračujejo poslanci svoj delokrog. Ne more se tajiti, da posegajo poslanci včasih res v upravo in da so vsled tega odloki oblasti večkrat nepravilni. Zlasti socialno demokracijske organizacije in institucije čutijo pogostoma na lastnem telesu, kako so posegali poslanci nasprotniških strank njim na škodo v upravo. Toda pogostoma je žal zelo potrebno »posegati« v upravo.

Naj navedem nekoliko primerov. Neko patentno naznanilo je obležalo tri leta v patentnem uradu, dokler nisem posredoval pri ministru za javna dela. Potem se je naznanilo rešilo, a bilo je že prepozno, ker ga je prehitela že druga iznajdba. V nekem južnočeškem mestu se je meseca oktobra 1907. vložila prošnja, ki je bila februarja 1910. še nerešena pri namestništvu. V nekem drugem mestu je okrajno glavarstvo ob priliki ljudskega štetja zahtevalo od občanov, da morajo v treh dneh vložiti po osemdeset vinarjev in je zapretilo z eksekucijo. Res so zarubili mnogo krav, kokoši itd., ki se pač niso prodale, ker je poslanec Remeš »posegel v upravo«.

Visoka birokracija je tako sestavljena, da se ne vjema z idejo splošne volilne pravice. V uradništvu vladajo še vedno aristokracijski in bogatinski elementi, ki so bili prej gospodarji starega parlamenta. Ker je Bienenrthova vlada preslaba, da bi okrepčala stare elemente, koče oslabil nove. Od vsega začetka se mora očitati Bienenrthovi vladi, da hoče oslabil parlament. Neplemenito, sovražno nastopanje gosposke zbornice zoper socialno-politične zakone je le vlada omogočila.

Vlada je trpela, da se bili na zahtevo nemškega »Volksrata« imenovani hišni posestniki za števrne komisarje, posebno taki, pri katerih stanujejo češki delavci. Drugod so bili tovarniški ravnatelji in tovarnarji števrni komisarji. Gospodarska odvisnost najemnikov in delavcev se je izrabljala za falzificiranje ljudskega štetja. Trpeli so, da so izpraševali delavce za ljudsko štetje po tovarniških prostorih. Avstrijsko ljudsko štetje

je evropski škandal in poskrbelo se bo, da ga Evropa spozna. Za znanstvene namene je to štetje brez vsake vrednosti. Vlada, ki omogočuje take reči, sme pač vse prej pričakovati, kakor da bi ji zaupali socialni demokracije. (Zivahno odobravanje in ploskanje pri socialnih demokratih).

Državne in ljudske zahteve.

(Iz proračunskega govora posl. sodr. Daszynskega.)

Vprašanje vodnih cest je življensko vprašanje za Galicijo. Dvakrat je poslanska zbornica sklenila z dvetretjinsko večino, da se ima zakon izvršiti, a varuhi zakona: Vlada in gosposka zbornica, se branijo izvršbe. Zaradi Aerenthalove bosenske pustolovščine je država napravila dolgove, proračun se je davil in kanali naj bi se opustili. Deset let ni poljski klub vložil nobenega predloga zaradi kanalov, glasoval je celo proti govornikovim predlogom, končno je moral spoznati, da so kanali za Galicijo neizogibno potrebni.

Naši kmetje so prav tako nazadnjaški kakor naši žlahčiči. Povsod je beda. Zdaj sklicujejo židovsko anketo, kako bi se moglo pomagati židom. Rusinom se ne godi nič bolje. Poljedelski delavci dobivajo po 40 v., delavke po 24 vin. na dan. Sto in stotisoč Poljakov se je izselilo v Ameriko, ker ne morejo doma živeti. Zakaj se kanali ne grade, je izdal grof Latour: Kupovati hočejo kanone in dridnavte.

V visokih krogih mislijo še vedno, da je le treba milostivo ravnati s par poljskimi štrebarji, pa se ima ves poljski narod v žepu. To pa je zmota.

Meščanske stranke naj bi kar očitno povedale, da se ne bodo vodne ceste nikdar gradile, da ne smemo nikoli postati industrialna država. Tedaj bi rad videl tistega poljskega poslanca, ki bi se še upal nastopiti za vlado. Ampak gospodje nimajo poguma, da bi to očitno povedali.

Širok prepad zija med zahtevami države, ki tirja miline za militarizem, in med zahtevami delavskega ljudstva. Vlada se postavlja na stran gosposke zbornice, ki noče nikdar nič vedeti o socialno političnih zahtevah. Dajte nam možnosti, da se razvije industrija, pa boste videli, da se naše ljudstvo ne bo

LISTEK.

Znanost in socializem.

Težko si je izmisliti še kak ugovor, ki ga ne bi bili zagovorniki kapitalističnega družabnega reda že porabili proti socializmu. Velik del »argumentov« proti socialističnim idealom je tako plitek in slaboumen, da ni vredno govoriti o njih. Toda nekateri nasprotniki se bojujejo vendar tudi z duševnim orožjem in kličejo znanost na pomoč. Med njimi so semtertja zelo resni ljudje, ki pa imajo večinoma napako, da se bavijo temeljito le s svojo vedo, socializem pa poznajo komaj s površja in imajo zato o njem čisto napačne pojme. Taki učenjaki prihajajo potem do zaključka, da je socializem »nemogoč«.

Razlikovati imamo zlasti dve skupini. Na eni strani stoje teologi in verski filozofi, ki hodijo sploh radi po ovinkih in stranskih potih. Oni odklanjajo socializem, češ da je zoper božjo voljo. Od njih se lahko slišijo tako modri ugovori kakor na pr. ta, da bi bil bog sam ustvaril socialistično družbo, če bi bila njegova volja. Ker je pa ni, je pa jasno, da bog noče socialistične družbe in če je noče, je nemogoča.

S takimi modroumnostmi se ni vredno prepirati. Saj bi jih človek lahko vprašal, kako je mogel še pred kratkim dobiti Manuel modro polo in kako se je mogla ustanoviti portugalska republika, če je bilo portugalsko kraljestvo po božji volji? Kako se

sploh morejo izpreminjati državne in družabne oblike: ... Toda takim učenjakom lahko doprineseš sto dokazov, pa bo vse zaman, ker ti zasujejo lastno besedo, še preden je prav zapustila jezik.

Važnejša je skupina na skrajnem nasprotnem krilu. V njej so deloma resni učenjaki, katerim slede manjši duhovi, trdeči, da je socializem po prirodnih zakonih nemogoč. Sklicujejo pa se pri tem na Darwinovo teorijo, ki daje podlago modernim prirodnim vedam. Darwinizem uči, da je med organizmi neizprosni boj za obstanek, v katerem padajo slabejši, ohranijo pa se le tisti, ki so najbolj sposobni, da se prilagode zahtevam življenja. Iz tega izvajajo, da je tudi med ljudmi boj za obstanek neizogiben, da morajo v tem boju poginiti slabejši, zmagovati pa močnejši in da je vsled tega nemogoč socializem, ki hoče varovati slabejše in na mesto boja za obstanek postaviti solidarnost vseh ljudi.

Pravo poznavanje Darwinovih teorij in dobro poznavanje socializma daje pač vse drugačno sliko. Toda ker je temeljito znanje zelo redka lastnost, imajo najlažje delo tisti, ki se sklicujejo kar na avtoritete. Človek, ki sliši, da je Darwinov nauk nasproten socializmu, misli, da je Darwin sam trdil kaj takega, pa potem prav rad verjame, da je socializem res nemogoč. No, Darwinu samemu ni nikdar prišla na misel taka abotnost. Nasprotno pa so ravno njegovi najboljši tovariši, med njimi učenjaki kakor Huxley in Wallace v temeljnih naukih dar-

winizma našli spoznanje, da je socializem prava naloga človeške družbe. Na prav zanimiv način je pred kratkim povdajal to svoje prepričanje stari Wallace, edini učenjak, ki je še živ izmed Darwinovih sodobnikov. Na njegov osemindesetletni rojstni dan ga je obiskal neki sotrudnik lista »Daily News« in med njima se je razvil sledeči pogovor:

»Domnevam si, gospod doktor, da ste z zanimanjem zasledovali zadnje volitve.«

»Wallace: »Da. Čeprav počasi, gre vendar naprej. Če se odpravi veto gosposke zbornice, pojde hitreje. To je za danes glavno.«

»Menim, da pozdravljate socialni program vlade, tako n. pr. prisilno zavarovanje zoper bolezen in brezposelnost.«

Wallace: »Prisilno zavarovanje je le ovinek k onemu, kar bi se moralo storiti na veliko boljši način. To je pomoč za trenutek, pa še prav omejena. Pomagati ima tistim, katerim se vsaj nekoliko bolje godi, ne pa najnižjim slojem delavcev, ki bodo še nadalje stradali.«

»Boljši način — to pač mislite: Socializem?«

Wallace: »Jasno določeno približanje k socializmu mislim. Program vlade pa spleh ne gre v smeri socializma. Kakor je dejal Spencer: Če imamo sistem, ki je nezdrav v svojem temelju, tedaj ni v njem boljše ali prave poti.« Pri teh besedah je živahno udaril po mizi. »Popraviti je treba temelj! ... Z delavskimi zastopniki v parlamentu ne soglašam. Ali ne poznajo svojih lastnih na-

čel, ali se pa ne ravna po njih. Le vlado podpirajo; a njeni predlogi naj bodo še tako dobri, pa so vendar le krparija.«

»Toda, doktor, kakor pravite, gremo vendar naprej. Ali se Vam ne zdi, da je danes bolje kakor pred petdesetimi leti?«

Wallace: »Ne! Dejal bi, da je za najrevnejše postalo slabše. Čudovita znanstvena odkritja in njih praktična uporaba niso kljub zvišanju blagostanja nič zmanjšala revščine. Siromaštvo je absolutno in zdi se mi, da tudi relativno mnogo večje kakor pred petdesetimi leti. Naravno, da ni bilo takrat takega zanimanja za znanost in umetnost in v tem oziru je izgled radosten. Ampak podlaga vsega: Skrb, da je na Angleškem vsakemu možu, vsaki ženi in vsakemu otroku omogočeno dostojno življenje, se še ni našla. Kadar bo imel vsak mož in vsaka žena glas, dobimo več delavcev in socialistov v parlament in tedaj pridemo hitreje naprej.«

»Torej se Vam zdi, da socializem napreduje?«

Wallace: »Velikansko. Vse drugo se je popolnoma ponesrečilo. Današnji sistem tekmovanja za osebnost bogastvo ovira civilizacijo. Reči ne moremo, da imamo civilizacijo, če so naši tovariši brez hrane, brez obleke in brez pristrečka. Da se daje starim ljudem po pet šilingov na teden, da se obvarujejo smrti od lakote, to kaže po mojem mnenju prav, kako globoko smo padli. No, začetek je vendar storjen.«

izseljevalo, ampak si bo zaslužilo kruh v domovini.

Za militarizem se lahko žrtvujejo milijoni, ravno milijoni iz žepov najsiromašnejših, iz žepov delavskega prebivalstva. Delavstvo ne potrebuje velesilnega položaja monarhije, ampak pospeševanja naših gospodarskih institucij. In to, kar potrebujejo delavci, ni v nikakršnem nasprotju z interesi države.

V tej zbornici se vse presoja s stališča narodnega sovražstva. Poljski klub je postal trg, kjer se prodajajo zadnji ostanki načel. V gosposki zbornici se pa boje industrializacije; tam bi radi, da bi se vrnili časi, ko je delavec delal zastoj. Industrializacije se boje, ker se boje socialne demokracije. (Živahno odobravanje in ploskanje pri socialnih demokrati).

Politični odsevi.

* Nemški nacionalci so bili v sredo pri ministrskem predsedniku. V njih imenu je baron Chiari izrekel upanje, da vlada ne bo izpremenila svoje dosedanje politične smeri. Na to je baron Bienenrath odgovarjal, da je že njegov »programni« govor povedal, da ostane dosedanja smer vladne politike neizpremenjena. — To se iz tistega govora ravno ni tako natančno slišalo. Ampak če je mislil baron Bienenrath res to povedati, tedaj pa naj vrag razume, kako hoče pridobiti Čehe zase? Ravno smer njegove dosedanje politike jih je odbijala; Bienenrath pa hoče nadaljevati to odbijanje, pa jih vendar pridobiti.

* Zaradi naredbe dunajskega nadškofijskega koadjutorja Nagla, ki zahteva od župnikov vohunstvo v katoliških društvih, so socialno demokratični poslanci Schuhmeier, Wutschel in tovariši vložili interpelacijo, v kateri poudarjajo, da je z zakonom iz leta 1874. o vnanjih pravnih razmerah katoliške cerkve prepovedano cerkvi posegati na politično polje. Ta zakon tudi prepoveduje škofom, da morajo vsako naredbo predložiti deželni politični oblasti. Ministrstvo za nauk in bogočastje ima pravico zahtevati preklic takih ukazov, ki omejujejo svobodno izvrševanje državljanov pravic in nalagati škofom globo, če se ne pokore. Interpelanti torej vprašujejo: 1. Ali se je naredba koadjutorja dr. Nagla predložila deželni politični oblasti? 2. Ali je minister porabil svojo zakonito moč, da doseže preklic koadjutorjeve nezakonite in protipravne naredbe? Ali hoče to storiti, če še ni storil? 3. Ali hoče jasno izjaviti, da dobe župniki, ki ne marajo izvrševati zahtevanega vohunstva, in društva, ki ne dajo pri sebi špionirati, vse zakonito varstvo državne oblasti? ... Radovedni smo, kaj odgovori na to minister.

* Grof Thun je že imenovan za češkega namestnika. V sredo in četrtek je obiskal v parlamentu nekatere voditelje čeških in nemških strank. V četrtek je položil prisego v cesarjeve roke. Mož se je moral zelo, zelo izpremeniti, če se ima pričakovati od njega kaj dobrega.

* Agrarni poslanci hočejo v državnem zboru zahtevati skrajšanje zakonite šolske dobe na šest let.

* V ogrskem državnem zboru je prišlo v sredo do velikega kravala. V tem parla-

mentu je navada, da se utemeljujejo interpelacije zadnji uro, t. j. od 2. do 3. popoldne. V razpravi o avstro-ogrski banki je imel opozicijski poslanec Kovacs ob 2/4. dobiti besedo, pa je prosil, naj se njegov govor preloži na drugi dan, ker se prično čez četrto ure že interpelacije. Predsednik je že hotel dovoliti, ker se v podobnih slučajih vedno tako ravna, toda vladna stranka je hrupno protestirala. Z obeh strani so se poslanci začeli žaliti, nastala je zopet prava žganjarska scena in malo je manjkalo, da se niso nekateri nasprotniki stekli. Vladna stranka pa se boji, da se iz tega razvije obstrukcija.

* Nemški cesar Viljem postane še enkrat časten doktor. Imenuje ga nemško vseučilišče v Pragi. Koliko je ljudi, ki so si pridobili za znanost resnične zaslugе in so res učenjaki, pa ne pride nobenemu vseučilišču na misel, da bi jim podelilo častni doktorat! Seveda ne more vsak učenjak priti kot hohenzollernski princ na svet.

* V pruskem deželnem zboru so protiklerikalne stranke ostro kritizirale prisego katoliških duhovnikov proti modernizmu, ki jo je ukazal Pij X. ter so naglašale, da se tisti duhovnik, ki se pokori tej zahtevi, ne more več imenovati neodvisnega raziskovalca.

* V francoskem parlamentu je neki bivši sodnijski pisar po imenu Gizolme z galerije streljal na ministrskega predsednika Brianda. Njega ni zadel, pač pa poleg njega sedečega uradnega ravnatelja Mirmana. Rana, ki je na nogi, je lahka. Gizolme so takoj prijeli in zasilili. Ni dvoma, da je umobolen. Zaradi tega je bil tudi odpuščen od sodnije. Streljal je že enkrat na francoskega konzula v San Sebastianu. Pri zaslišanju je dejal, da je hotel za šalo ustreliti kakšnega poslanca ali ministra. Ljubše bi mu bilo, če bi bil zadel ministra.

* V turški zbornici je nenadoma umrl poslanec dr. Arif Ismet, ki je imel pred kratkim hud spopad z ministrom za notranje zadeve Talaatom, vsled česar je tudi izstopil iz mladoturške stranke.

Krvavo zatiranje na Japonskem.

Te dni je šla po časopisju kratka brzojavka, ki se glasi:

Tokio, 18. januarja. V protianarhistovskem procesu proti 26 osebam, ki so bile obdolžene, da so stregle cesarju in drugim članom cesarske družine po življenju, je bilo danes 24 obtožencev obsojenih na smrt, eden na osem, eden pa na enajst let ječe.

Japan je daleč, pa je težko izvedeti kaj natančnejšega o procesu, v katerem gre za življenje in smrt 24 ljudi, ki jih imenuje mikadova vlada kratkoma anarhiste, ker misli, da smatrajo tudi po Evropi in Ameriki vsakega anarhista za morilca. Vendar pa ni tako daleč, da se ne bi mogli zvedeti vsaj nekateri momenti, po katerih se lahko spoznavajo, da gre tukaj za krvavo zatiranje socializma, za tendenčen političen proces, ki se ima zaključiti, ali se je že zaključil z jušničnim umorom.

O obtožbi in o brutalnem preganjanju socializma na japonskem smo že pisali in našim čitateljem je znano, da je japonska vlada zatrla vse socialistične časopise, razpustila socialistične organizacije, da preprečuje shode in da je pometala neštete socialiste v ječo le zato, ker so socialisti. V teh razmerah ne bi bilo nič čudnega, če bi posamezniki prišli na misel, da se more voditi boj za osvoboditev le s tajnimi družbami in s terorizmom. Povsod je bil terorizem od spodaj posledica onega terorizma, ki je prihajal od zgoraj. Najboljši zgled za to je Rusija. Izven dvoma pa je, da je bil proces naperjen vsaj večinoma proti socialistom, med katerimi so odlični pisatelji in učenjaki. Da se je vodil popolnoma tajno in da se od 15. decembra, ko se je pričel, ni mogla zvedeti ne ena besedica o njem, le potrjuje mnenje, da se je imelo javnosti bolj bati sodišče kakor obtoženci.

Dr. Gustav Landauer v Berlinu, znan teoretičen anarhist, se je zelo trudil, da bi zvedel kaj natančnejšega o krvavem procesu. V nekaterih časopisih je pozival tudi na protest zoper to tendenčno pravdo in je dobil več kakor 1000 podpisov od moških in žensk najraznovrstnejših poklicev iz Nemčije in Švice. Dne 13. januarja je bil sam na japonskem poslanstvu in je govoril s poslanstvenim svetnikom dr. Hata. Iz tega, kar je tam zvedel, se da sestaviti sledeča slika:

Postopanje, proti kateremu se je protestiralo, je bilo še le pripravljeno, kakor pri nas predpreiskava. Proces sam se je pričel dne 15. decembra. O razpravi ni vedel poslaništveni tajnik ničesar, trdil pa je, da so obtoženci že v priskavi priznali svoj zločin, namreč da so hoteli (!) izkopati rove do cesarske palače in jo pogrniti v zrak. Na poslaništvu tudi niso vedeli, koliko krivde bi imelo zadeti posamezne obtožence. Pač pa

je dr. Hata izjavil, da prav nič ne dvomi, da bodo vsi obsojeni na smrt in da se ob sodba tudi izvrši. Dr. Landauer zaključuje svoje poročilo z besedami: »Priznati moram, da sem ga zapustil v dvomu, če obtoženci sploh še žive.«

Na krivav način se hočejo japonski mogotci rešiti socializma. Toda ideja, ki je mogla najti pot čez široko morje, bo tudi na Japonskem močnejša od pritlikavcev, ki liki opice oponašajo evropsko kulturo, pa si domišljajo, da so kdo ve kakšni duševni velikani. Japonski mučeniki se pridružujejo nešteti mučenikom iz Evrope in Amerike. Iz njihove krvi pa bo vzklila tista svoboda, katere se boje zatiralci vsega sveta.

Domače vesti.

Ljubljana in Kranjsko.

— Šušteršičev »Slovenski klub« je zadnje dni veliko debatiral o svoji politiki, a ni prišel z vsem dolgovoznim govorenjem nikamor. Poročila o njegovih sejah plešejo okrog jedra kakor mačka okrog vrele kaše. Stvar pa je ta, da se Šušteršič še ni mogel pobotati z vlado zaradi desetmilionskega posojila, ki ga hoče najeti kranjska dežela. Kakor je znano, je zadnja vlada vrnila dotični zakonski načrt deželnemu odboru. »Slovenec« je takrat poročal, da gre le za male izpremembe v stilizaciji in sploh so klerikalci govorili tako, kakor da bi bilo posojilo v načelu že dovoljeno. V resnici pa visi še danes v zraku, kajti Bienenrathova modrost je ugenila, da je tukaj sredstvo, s katerim se lahko pritiska na Šušteršiča. In zato si mora »Slovenski klub« v državnem zboru pridržavati »prosto roko«, zato se morajo klerikalci delati, kakor da ne poznajo Bienenratha in njegovih možakarjev, zato morajo čakati na — dejanja. Ali je to politična korupcija, ali ne?

— Ljubljanski škof Jeglič je vendar nekaj zamudil. Kolikor koli je mož vsestranski — saj zna pisati o sv. pismu, o moderni znanosti, o spolnem problemu, o zakonskih dolžnostih — in dasi je znal svojo avtoriteto tako utrditi, da se mu celo dr. Šušteršič klanja, je vendar našel mojstra, ki ga je prekosil. To je dunajski koadjutor dr. Nagl, dobri znanec iz Trsta in posebni prijatelj Ricmanjcev iz tistega časa, ko še niso bili spokorjeni. Strogi mož je visoko padel, kakaj po smrti sedanega dunajskega nadškofa kardinala mu je že zagotovljeno njegovo mesto in to ni malenkost. Uradne pravice nadškofa pa izvršuje še sedaj. Dr. Nagl je gosposki značaj. Z malo oblastjo ni bil nikdar zadovoljen in zato je čisto umevno, da hoče biti zlasti na sedanjem mestu velik vladar. Če bi mogel takole stati nad namestništvom in nad ministrstvom, bi mu bilo najljubše. Ker pa to le še ne gre, razteza svojo oblast vsaj tam, kjer upa, da pojde. Z enim svojih zadnjih ukazov hoče spraviti vsa katoliška društva v svoji nadškofiji pod svojo brezpogojno komando. Izdal je povelje, da se morajo pravila vsakega katoliškega društva, preden grejo na vlado, predložiti njemu na odobrenje. Društva, ki so se že prej ustanovila, imajo to storiti naknadno. Vsako leto imajo predložiti društveno poročilo nadškofijskemu ordinarijatu; če izdajajo časopise ali objavljajo društvena naznanila, mu imajo redno vpošiljati po en izvod; brez nadškofijskega dovoljenja se ne sme raziti nobeno katoliško društvo. Vsak župnik mora imeti seznam takih društev v svoji škofiji in jih vsaj enkrat na leto obiskavati. Nadškofijski ordinarijat si pridržuje pravico, da jih sme nadzorovati s posebnimi komisariji. — Na to imenitno misel naš cenjeni Bonaventura še ni prišel in gotovo bo zavidal Nagla za to iznajdbo. Sicer pa nič ne dvomimo, da so slovenska katoliška društva ravno tako pod kuratelo kakor nižjeavstrijska in da bi ne nastajale pomote, bi bilo najbolje, če bi se enostavno pretvorila v bratovščine. Svojim članom bi nič več ne škodovala in nič več ne koristila kakor v sedanji obliki. Izginil pa bi vsaj dvom, kakšnemu namenu da služijo. Doslej se namreč še vedno nahajajo naivne duše, ki mislijo, da je n. pr. krščansko socialna zveza delavska organizacija.

— Ljubljanski klerikalci so neznanski optimisti. O prihodnjih občinskih volitvah se jim ne sanja nič manj, kakor da dobe s pomočjo Nemcev večino in da jim pridejo tedaj ne le vse občinske institucije kakor elektrarna, plinarica, mestna hranilnica itd. v roke, ampak da dobe potem indirektno še druge naprave kakor n. pr. »Narodni dom« v svojo oblast. S klerikalnega stališča bi bilo to vse prav lepo; le da klerikalno stališče še ni stališče ljubljanskega prebivalstva in da bo lisici grozdje kiselo. Ker je med Slovenci neznačajnost na žalost velika, kar najbolje dokazuje cepanje nešteti nekdanjih liberalcev v klerikalno stranko, bi bili morda klerikalci tudi v Ljubljani dosegli večji uspeh, če bi

bile prišle te volitve, preden so dobili klerikalci absolutno večino v deželnem zboru. Ali tukaj so se preveč razkrinkali in če bi bili Ljubljančani izza izkušenj z deželnim zborom tako neumni, da bi izročili mestno upravo klerikalcem, tedaj bi zaslužili najmanjše še en potres, pa nekoliko močnejši kakot leta 1895. Siromašnejšim slojem ne more nič tako odpirati oči kakor podlo nastopanje klerikalcev v vprašanju draginje. Stranka, ki se je iz ljudske bede tako nesramno norčevala, ne sme upati na nobeno zmago v Ljubljani. To bodo občinske volitve nedvomno potrdile.

— Vsa preteklost ljubljanskega občinskega gospodarstva je živ dokaz, kako nujno je, da pridejo v novi občinski svet popolnoma novi elementi. Volilna reforma je sicer tako krivično sestavljena, da ne morejo delavci doseči tiste popolne pravice, ki jim gre. Tretji volilni razred bi moral biti, dokler so sploh razredi, čisto delavski, ne pa da volijo v njem še enkrat privilegiranci, ki volijo že v prvem in drugem razredu. Toda če so delavci oropani tistega zastopstva, ki bi ga morali imeti, je tembolj treba napeti vse sile, da dosežejo vsaj vse tisto, kar je po krivičnem volilnem redu mogoče. Zakaj v novem občinskem zboru bo moral biti vsaj radikalen kvas, da se zagotovi kaj socialnega napredka. Stari občinski svet, v katerem je neomejeno gospodovala liberalna stranka, sploh ni poznal socialnega vprašanja. Tu zdaj ne pomaga nobeno liberalno olepšavanje in nobeno kesanje. Kako so gosposke na rotovžu n. pr. zavlačili volilno reformo? Bivši župan Hribar jo je obljuboval že leta 1896. A leto za letom je minilo in samo greh liberalcev je zakrivil, da so mogli klerikalci volilno pravico spakirati po svoji volji. Kako reakcionaren je bil ta občinski svet v drugih komunalnih vprašanjih! Od klerikalcev pričakovati delavsko politiko, bi pa bilo ravno tako, kakor hoditi peš po morju. Za delavstvo ne bo na drug način kaj doseči, kakor če bo v novem občinskem svetu dovolj močna skupina socialistov, da ho mogla gospodovati stranko goniti naprej, tako da bo morala kulturno pomoč proti klerikalizmu plačevati s socialnimi reformami. Če delavstvo to stori, tedaj si zagotovi tudi v Ljubljani napredek.

— Šestdesetletnico je v sredo praznoval v svojem zatišju v Novem Mestu odvetnik dr. Karol Slanc, mnogokratni sotrudenik »Rdečega Prapora« in »Naših Zapiskov« ter prijatelj socialno demokratičnega delavstva.

— Letošnji predpust stoji očitno v znamenju draginje. Ljubljančani niso nikdar imeli pregoste krvi in če je bilo količkaj mogoče, so se radi zabavali. Bila so leta, ko je prihajal človek v zadrego, ne vedoč na katero veselico bi šel, ker jih je bilo preveč obenem. Pa je vsaka imela svoje občinstvo. Letos je bilo razmeroma še prav malo zabav, pa še na teh nazaduje udeležba. Kavarne, v katerih druga leta ob tem času ni bilo dobiti prostora, so prazne. V marsikateri gostilni je gostilničar svoj najboljši gost. V gledališču bi lahko igrali mance tudi take dni, ko ni nobene plesne ali podobne veselice. Skratka, toliko mrtvila že dolgo ni bilo. Kot znamenje je ta pojav jako žalosten, ker dokazuje, da je v hišah že pomanjkanje. S tem pa je tudi dokazano, da ne trpi vsled draginje samo delavstvo in uradništvo, ampak ravno tako obrtniki in manjši trgovci, ki ne morejo imeti zaslužka, kadar strada ljudstvo.

— Zagorje ob Savi. V nedeljo, dne 15. t. m. je bil tu napovedani shod socialno demokratične stranke. K prvi točki »Gospodarska zbornica in socialna politika« je govoril sodrug Čobal in mnogoštevilno zbranimu delavstvu dokazal, da gosposka zbornica, ki je bila nekdanj baje zaščitnica svobode, danes ni nič drugega, nego brezobzirna ekskultiva kapitalistične požrešnosti. Danes so prvi in odločilni faktorji v gosposki zbornici zastopniki podjetniških organizacij, ki so pač vsak čas pripravljeni, na komando teh organizacij preprečiti in onemogočiti tudi najskromnejšo socialno reformo. Večino gosposke zbornice preveva danes izrazit protisocialen duh. In če se je predzrnila odkloniti celo tako neznatno reformo, kakor je zakon v varstvu delavne žene, kaj ima potem delavstvo pričakovati šele tedaj, kadar se bodo imele rešiti velike socialne reforme kakor socialno zavarovanje itd.? Član gosposke zbornice je tudi knezoškof Anton Bonaventura. To je tisti škof, ki je s svojo znano rdečo brošuro menda hotel pokazati svojo očetovsko skrb za blagor slovenske žene. A kje je bil ta mož sedaj, ko je res šlo za življenske interese tudi velike večine slovenskega ženstva? Tu naj bi bil ta gostobesedni predstavnik slovenskega klerikalizma zastavil svoj pliv ter dokazal, da mu je res kaj iežeče na blaginji delavne žene. Ker je pa ta mož ostal rajši doma za pečjo, kakor pa da bi na pristojnem mestu

Svoje zdravje

zadobitel Vaša slabost in bolečine izginejo, Vaše oči, živci, kite postanejo močne, Vaše spanje zdravo, zopet se boste dobro počutili, če boste rabili pravi Fellerjev fluid z znamko »Elsafluid«. Tucate za poskušnjo 5 kron franko. Izdeluje ga le lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elsin trg št. 252 (Hrvaško).

nastopil proti nekrščanskemu izkoriščanju delavne žene, je s tem pač podal jasn dokaz, da je vse tisto besedičenje klerikalne stranke o socialnih reformah in socialni pravičnosti čisto navadna sleparija. Slovensko delavstvo nima pač od klerikalizma ničesar pričakovati. Dolgo vrsto trdih bojev je bilo treba, preden si je delavstvo priborilo parlament splošne in enake volilne pravice. Tudi iz tega parlamenta se da zbog njegove sestave le s težavo izsiliti kaka socialna reforma. Vendar je to ljudski parlament in prej ali slej morajo v njem priti do veljave socialne zahteve delavstva. Drugače pa je z gosposko zbornico, katere člani niso odgovorni nikomur, najmanj pa delavnemu ljudstvu. In če se ta zbornica usoja v času splošne in enake volilne pravice teptati najelementarnejše pravice delavstva, potem mora delavstvo to početje občutiti pač kot nekako politično kuratelo, katero pa najodločneje odklanja. Opravičenost te reakcionarne zbornice se je v dobi ljudskega parlamenta že sama od sebe prežvela. Če se pa drzne s takimi nastopi delavstvo še naravnost izzivati, potem pozna to delavstvo pač samo eno parolo: Proč z reakcionarno gosposko zbornico! — Na shodu se je tudi z navdušenjem sprejela tozadevna resolucija: „Danes, dne 15. januarja 1911 zborujoči delavci protestirajo z vso odločnostjo, da si dovoljujejo plemenitiši v gosposki zbornici odklanjati sklepe državne zbornice. Posebno pa protestirajo proti zadnjemu ošabnemu nastopu te zbornice v zadevi soglasnega sklepa ljudskega parlamenta, da se odpravi žensko nočno delo. — Delavstvo smatra to za izzivanje, ker gosposke te reakcionarne zbornice delavskih razmer sploh ne poznajo in tudi od ljudstva voljeni niso. Zato tudi niso opravičeni, o delavskih vprašanjih odločevati. — Naš klic je in bo v prihodnje: Proč z reakcionarno gosposko zbornico!“

K drugi točki »Kaj hočemo socialni demokratje« je govoril sodrug Mrak in v enournem govoru pojasnjeval razvoj in tendenco kapitalističnega proizvodnje. Dokazal je z zgledi in številkami, da mora kapitalizem logično prej ali slej dospeti do mrtve točke, ko ne bo mogel več naprej. Edini izhod iz te zmešnjave nam kaže socializem, ki hoče modernega sužnja povzdigniti zopet v polnopravnega člana človeške družbe. Tega pa ne smemo tako razumeti, da nam bo osvobodjenje ljudstva kakor zrelo jabolko padlo v naročje. Ljudstvo samo si mora to svobodo šele priboriti s trdim in vztrajnim delom. Ne pričakujemo več kakega Mesija, kakega rešitelja od zunaj, rešitev je v nas samih in v našem delu. Naše delo obstaja sedaj v tem, da svojo socialistično bojno armado takorekoč izvežbamo, da jo šele usposobimo za veliki in vzvišeni boj po svobodi hrepenečega človeštva. Zato pa potrebujemo poleg navdušenosti pred vsem prave socialistične izobrazbe in nesebične proletarske zavesti. Samo to nas bi zamoglo varovati nevarnega pesimizma ter nam vlivati zmira novih moči. — Oba govornika so delavci in delavke z velikim zanimanjem poslušali, kar nam dokazuje, da bi se dalo z sistematičnim delom pač marsikaj doseči. Zato smo se odločili, pričeti s stalnimi manjšimi sestanki, potem pa z večjimi predavanji. — Naj bi se tudi drugod tako začelo!

Delavsko gibanje. Eduard Vaillant.

Dne 26. t. m. obhaja eden najodličnejših živčih socialistov svojo sedemdesetletnico. Francoski poslanec Edvard Vaillant ima takrat svoj častni dan. Rojen je bil Vaillant v Vierzonu v pokrajini Cher. Studiral je na kolegiju St. Barbe, potem na centralni šoli za umetnost in umetno obrt ter je dobil leta 1862. inženirski diplom. Nato pa je na pariškem vseučilišču študiral še medicino in na Nemškem filozofijo. Tukaj se je seznanil z učenjakom Feuerbachom, čigar filozofija je močno vplivala nanj. Vaillant pa ni ostajal pri teoriji, temveč je iz nje neustrašno izvajal posledice, ki so ga dovedle do socializma. Kmalu je spoznal, da ne gre le za državne oblike. O božiču 1869. leta, ko je bil tretji Napoleon cesar francoski, je Vaillant pisal Feuerbachu:

»Danes je delavski razred v tistem položaju napram buržoaziji, v katerem je bila buržoazija leta 1789 napram plemstvu in duhovništvu. Delujoči proletarijat bo za vse čase ustanovil republiko. Vi ste mu dali dober zgled. Vi ste pometali malike vernikov ob tla; proletarijat vam sledi in razbije zadnje utelešenje zla: Boga kapital. Upam, da ne zadene ta revolucija, ki je politično in socialno enako radikalna, na sovraštvo pri drugih narodih, ampak da zbudi revolucionarno tekmo, katere pomanjkanje je doslej bilo krivo, da je ostalo francosko gibanje osamljeno in brez uspeha.«

Vaillant je kmalu dobil priliko, da je praktično izkazal svoje revolucionarno mišljenje. Dan po nesrečni bitki pri Sedanu se je vrnil v Pariz. Tukaj se je pridružil staremu Blanquiju, ki je bil najodločnejši med voditelji revolucije. Že po zimi, ko je bil Pariz oblegan, si je Vaillant pridobil velik ugled pri ljudstvu. Dne 26. marca 1871. je bil v okraju Champs Elysée izvoljen v zbor komune, od tega pa v petčlanski odbor, ki je vodil komuno. Tukaj in v boju, v mestu in na barikadah je izpolnjeval svojo dolžnost do zadnjega hipa. Se le ko je bil vsak odpor nemogoč, je poiskal zavetje, odkoder je pozneje odšel čez špansko mejo.

Po porazu komune je živel deset let v Londonu, kjer si je pridobil angleški zdravniški diplom. Poleg Marxa in Engelsa je bil član stare Internationale. Deloval je s posebno vnemo za združitev vseh socialističnih frakcij. Po amnestiji leta 1880. se je vrnil v domovino. Štiri leta pozneje je bil izvoljen v pariški občinski svet in tu je razvijal prebogato delavnost v prid delavskemu razredu. Zasluge, ki si jih je tu in v splošnem delavskem gibanju pridobil, se ne dajo naštet v kratkem članku. Med bojevniki za osvoboditev človeštva si je pridobil odlično mesto, na katerem stoji še danes kljub visoki starosti kot pravi junak.

Na Portugalskem so bile zadnji čas nekatere stavke, o katerih se je po meščanskem časopisju prav mnogo poročalo. Večinoma pa so bila poročila nejasna, ker so se sovražniki republike na Španskem, v Rimu in v Londonu trudili, da bi jih kolikor mogoče popačili. Napraviti so namreč hoteli vtisk, kakor da so stavke naperjene proti novi državni obliki in kakor da je republika v nevarnosti. Naenkrat so vsi ti glasovi utihli. To je pač najboljši dokaz, da ni šlo za politične, ampak za socialne boje, ki so seveda v republiki ravno tako neizogibni kakor v monarhiji, dokler obstoja kapitalistični družabni red. O dveh kategorijah je znano, da sta dosegli precej velike uspehe; to so bili trgovski pomočniki in železničarji. Kako je s stavko plinarniških delavcev, se še ne ve. Poročila so enostavno izostala. Pač je znano, da je tudi ta stavka končana; nemara se bo tudi še zvedelo kako. Kralju Maruelu pa najbrže tudi te stavke ne bodo koristile.

Kjer sta v redu tek, prebave,
Sta telo in duša zdrava!
Torej: Da ne boš bolan,
Vživaj pravi „FLORIAN“.

Želodčni liker

je pripravil tek in prebavo marsikomu,
ki je zamen kupoval draga in neprijetna zdravila!

Ljudska kakovost liter K 2.40
Kabinetna kakovost . . . 4.80

Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Postavno varovano.

Novo prenočišče in gostilno

Tabor 4. (prej Škofje ulice)
v Ljubljani priporoča

J. Bole

posestnik in gostilničar.

Produkt. zadruga ljublj. mizarjev

registrovana zadruga z omejeno zavezo

s sedežem v Ljubljani, Marije Terezije c. 11 (Kolizej)

Zaloga pohištva

lastnega izdelka in
tapetniškega blaga.

Izvršuje vsa mizarstva
dela.

Lastna tovarna na Glincah pri Ljubljani.

ANTON ZUPANČIČ, KNJIGOVEZ, LJUBLJANA

SLOMŠKOVA ULICA ŠT. 31.

priporoča se za prijazna naročila na vsakovrstna in knjigoveško stroko spadajoča dela. — Izdeluje tudi jako okusne okvirje in passepartout, prikladne vsakovrstnim podobam.

Gotovo govejo juho
najfinejšega okusa dajo

zvezda s križcem. **MAGGI** JEVE kocke

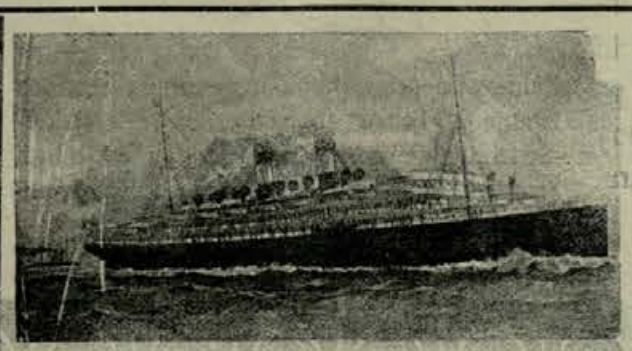
5 h

Pazite natanko na ime **MAGGI** in na varstveno znamko zvezda s križcem. Druge kocke niso MAGGI-jeve.

Potniki v severno in južno Ameriko
vozijo sedaj le po domači avstrijski progi

Avstro-Amerikana

Trst - Newyork, Buenos Aires - Rio de Janeiro

z najnovejšimi brzoparniki z dvema vrtenicama, električna razsvetljava, brezžičnim brzojavom, na katerih je za vsakega potnika preskrbljeno, da dobi dovolj domače hrane z vinom, sveži kruh, posteljo, kopel itd.

Odhod parnikov:

V sev. Ameriko vsako soboto, v juž. Ameriko vsakih 14 dni. Vsakovrstna pojasnila dajo drage volje brezplačno pri glavni agenturi za Kranjsko, Štajersko in Koroško:

Simon Kmetetz, Ljubljana, Kolodvorska ul. 26.

Ceno posteljno perje!

Najboljši češki nakupni vir.

Kg. sivga dobrega, pu-
ljenega 2 K; boljše-
ga 2.40 K; prima polbelega
2.80 K; belega 4 K; be-
lega puhastega 5.10 K;
velikega snežnobele-
ga, puljenega 6.40 K; 8 K;
puha sivga 6-7 K; be-
lega, finega 10 K; naj-
finejši prani puh 12 K.
Naročila od 5 kg na-
prej franco.

Zgotovljene postelje iz gostonitnega rde-
čega, modrega, be-
lega ali rumenega nankinga, pernica 180 cm dolga,
120 cm široka, z dvema zglavnicama, 80 cm dlj,
60 cm šir., polnjena z novim, sivim, prav stanovit-
nim puhastim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh
24 K; posamezne pernice 10, 12, 14 in 16 K, zglav-
nice 3, 3.50 in 4 K. Pernica, 200 cm dolga, 140 cm
šir., 13, 14.70, 17.80, 21 K, zglavnica, 90 cm dolga,
70 cm šir., 4.50, 5.20 in 5.70 K, spodnja pernica iz
močnega, črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm
široka 12.80 in 14.80 K. Razpošilja se po povzetju,
od 12 K naprej franco. Lahko se franco zamenja za
neugajajoče se vrne denar. Natan. cen. gratis in fr.
S. Benisch, Dešenice 758, Češko.

Fotografični aparat

se takoj ceno proda.

Format 13x18 cm.

Naslov se poizve pri upravnistvu tega lista.

Castiti gospod

Gabrijel Piccoli
lekarnar

v Ljubljani.

Vašo tinkturo za želodec sem že vso
z velikim uspehom porabil, katero iz srca
priporočam v veliko korist vsaki družini
ter se Vam iskreno zahvaljujem in prosim,
blagovolite mi poslati še 24 stekleničic Vaše
tinkture za želodec.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Sterle

Posestnik in premirani medvedji
lovec v Koritnicah, pošta Knežak
pri Št. Petru na Krasu.

ŽEPNI KOLEDAR

za delavce in prometne uslužbence

se dobi.

pri upravi „Rdečega Prapora.“

Julij Meinl

Ustanovljeno 1862.

Uvoz kave Veležgalnica kave

Čitajte to takoj!

Prvi znaki težke oboletosti so bolečine in
težave v mišicah in živcih. Narava je človeka opre-
mila s finimi živci, da more misliti in občutiti in uži-
vati. Narava pa ni hotela, naj živi človeku na-
pravijo bolečine.

Vsaka bolečina, vsaka neugodljivost je naj-
zanesljivejšje znamenje preteče nevarnosti. Ni treba,
da bi vsaka bolezen morala imeti smrtni učinek,
ali vsaka bolezen pa, zanemarljena, lahko dovede
do trajnega hudega trpljenja ali do mučne smrti.
Izmed največjih razkritij zadnjega časa je
pa čisto prirosten način za jačjenje živcev in sveže-
nje krvi, ki dela telo odporno proti vsaki bolezni.
Ta način zdravljenja se uporablja popolnoma pre-
prosto. Ni treba zdravil, ne mazil, ne vdrgnenja,
ne aparata ali takozvane zdravilne gimnastike, nego
je prav preprosta, po narodi povzeta stvar, zdrav-
niki in profesorji so se prav pohvalno izrazili o
njej in to metodo rabijo v blagor človeštvu. Mislim,
da ima ta metoda velik pomen za človeštvo. Čitajte eno
mnogih priznanj, ki vsak dan dohajajo iznajditelju.

Spoštovani gospod!

Ne morem si kaj, da bi Vam ne prijavil vesele
vesti, ki bo, tako upam, vzradostila tudi Vas. Kakor
sem že omenil v svojem prvem pismu, so mi zdrav-
niki že šteli dneve. Pljuval sem kri, mučila me je
silna nervoznost, nevrastenija in slaba prebava, da
sem izprevidel, da gre zmenoj h koncu. — Šel sem
k mnogim zdravnikom, da bi si rešil življenje pa
zastonj. Ko sem čital v časopisih, kako dobro
vpliva Vaša metoda na človeški organizem, sem se
obrnul na Vas s prošnjo, da mi sporočite natančnejše
podatke. Ravnal sem se po Vašem pouku z dobrim
uspehom in bom to tudi nadaljeval. Že po nekoliko
dneh sem prejenjal pljuvati kri, lahko sem jedel
in sem se čutil vsak dan boljše. Obžalujem
samo, da se nisem dal preje fotografirati, kako
sem takrat izgledal, ko so mi bili že dnevi šteti, in
kako izgledam sedaj. Priporočam se Vam najtopleje
in želim da to pismo z mojim polnim naslovom ob-
javite. Z velespoštovanjem prior Dragicvic,

To pismo je iznajditelju od tega spoštova-
nega duhovnegospoda prispelo nezahtevano in
prostovoljno, čeprav pisca ni nikoli poznal in videl.

Iznajditelj je spisal na preprosti, lahko razu-
mljiv način knjigo, ki se sedaj, da se metoda uvede,
razpošilja popolnoma zastonj.

Ce se po tej metodi nekoliko časa ravnate,
boste zdravi in močni, imeli boste zdrave živce in
svežo kri. Ce se po tej metodi vsako leto nekoliko
časa ravnate, pa boste ob dušni in telesni svežosti
dosegli visoko starost, kakor vaši predniki.

Dajte si tako zanimivo in poučno knjigo
tako priposlati, dokler ne zmanjka brezplačnih
eksemplarjev. Pišite dopisnico, pa prosim ime in
naslov prav razločno na Franca Graefe, Buda-
pešta, odd. št. 540. Sommergasse 29.

Pišite takoj po njo! — Knjiga zastonj!

Pospeševanje krvnega toka, poživljenje živ-
čnega delovanja, utrjenje kože proti prehladu.

Za umivanje glave, ustna ozir. zobna voda,
— za olepšanje polti neprecenljivo. —

FRANCOSKO ŽGANJE „DIANA“

Vaš zdravnik

vam priporoča francosko žganje „Diana“,
ker je prepričan o velikih prednostih
tega žganja za disinficiranje ust in
osvežujočega vpliva na kožo, ki ga
povzroča dodatek Mentola. Glavna snov
francoskega žganja „Diana“ je dvakrat
destilirano vinsko žganje.

Zahtevajte pri nakupu le pristno francosko
žganje „Diana“ in pazite, da nosi stekle-
nica natisnjeno ime „Diana“ in da je tudi
zamašek in plomba označena s to varstveno
— — — — — znamko. — —

Domači prijatelj

v pravem pomenu besede, je francosko žganje
„Diana“ in to vsled svoje osvežujoče moči,
nizke cene in vsestranske porabnosti. —
Cena: 1 male steklenice K — 50; srednje
K 1.20; velike K 2.40. — Prodaja se v vseh
trgovinah na drobno, kjer pa ne, dobi se
naravnost od proizv. družbe franc. žganja
„Diana“ r. z. o. z na Dunaju I. Hohenstau-
fengasse 3 t.